

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

MEDITATIE

LICHT IN DE DUISTERNIS

".....en het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen" (Joh. 1,5)

Duisternis!

In dit ene woord ligt een wereld van onheil besloten. In deze maanden zijn de nachten lang en is de duisternis dik. We huiveren in de donkere avond, als de regen striemt en de storm huult. Echt weer voor dieven en inbrekers. Het duister biedt hen beschutting en bescherming. De onderwereld leeft van de duisternis. Nog erger: de hel hult zich in het donker. Satan en demonen leven in het schemerig donker van deze wereld.

Nee, niet alleen in de nacht. De geestelijke duisternis heerst ook als de zon schijnt en als de lampen branden. De hele wereld heeft zij in haar greep. Ieder mens krijgt ermee te maken. Duisternis zal de aarde bedekken en donkerheid de volken! We kennen de nachtzijde maar al te goed, we weten van die slapeloze nachten, waarin het licht ontbreekt.

Johannes begint zijn evangelie met licht en leven. Dan spreekt hij over de hemel. Dit was in den beginne bij God. De vreselijke tegenpool is de aarde. Eens een heerlijk paradijs, nu een duistere spelonk, waar de schaterlach van de duivel klinkt.

Overall is het donker. In de grote steden, in de gezellige huiskamer, in de verlichte kerken, in de vrolijke harten van mensen.... Johannes is bekend met de overheersende macht der duisternis. Hij kent zijn tijd en zijn mensen.

Maar het Licht schijnt!

Het hemels Licht straalt en flonkert in de aardse nacht. De poort van de hemel staat open; brede lichtbundels tasten de aarde af. Zeker, het is een zoeklicht, waarin ons verzet openbaar komt, een zoeklicht dat de zonde ontdekt; het is tegelijk een warm schijnsel, dat nodigt en leidt. Het is een vriendelijk Licht in de angstige nacht. Dit Licht is vriendelijk, maar ook agressief. Een kaars zelfs zendt haar zwakke licht in het donker uit. Het wil doordringen en verbreekt de kluisters van de dood. Gods licht heeft kracht. Dringt zeer diep door! Overvalt de werkers der duisternis, beangstigt de vorst der duisternis. Dood en hel komen open en bloot te liggen voor Gods licht.

In een mensenziel is het donker. Zo is het reeds vanaf de geboorte. We zijn geen uitzondering. Het doopwater neemt dat niet weg. Het kan uw leven beheersen. Ook al is er veel kunstlicht in uw hart bijgehaald. Ook Gods kind, juist hij, weet ervan, dat het zo donker van binnen kan zijn. Dood en duivel, zonde en schuld kunnen verschrikken. Maar ziedaar het Licht in Christus. Zijn evangelie verlicht. Hij is het Licht der wereld zelf. Zo ver reikt Zijn schijnsel. Uw hart

blijft niet buiten schot. Dat Licht toont zich als een zoeklicht of als een baken. Het straalt en dringt door. Wil naar binnen.

Is uw ziel al door dit Licht verlicht? Of zijn de luiken nog gesloten?

Hij kwam toch naar de duistere stal?

Hij doorleed toch de duisternis op Golgotha?

Het kan donker zijn, maar het Licht omgeeft u nog. Jezus zoekt ook u! Leidend en troostend. Kunt u instemmend zingen: Voor elk die in het duister dwaalt, verstrekt deez' zon een helder licht?

Hoe zal het gaan?

Het licht schijnt in de duisternis! Twee aartsvijanden toch, die elkaar niet verdragen? Waar ligt de overwinning? Heel de wereld, ieder mens staat voortdurend in het schootsveld van licht en donker. Midden in de strijd, een strijd op leven en dood. Johannes spreekt daarover, als hij zegt: de duisternis heeft Hetzelfde niet begrepen. Hij bedoelt: de duisternis heeft het licht niet kunnen overwinnen. Dat wilde de donkerte wel. Het heeft zich geworpen op het hemels licht en het wilde de lamp uitblussen. Het is niet gelukt. Er wordt een zware strijd gestreden, ook nu nog. Wat heeft de satan zich willen meester maken van de wereld, van de mens, van Israël, van het Woord. Hij heeft de lamp van het Woord willen wegnemen. Dat gebeurde in de donkere nachten van ongelooft en revolutie.

Maar vooral toen Jezus kwam. Toen is de gehele hel gemobiliseerd. Toen heeft de duivel herhaaldelijk zich in de weg van de Zoon des mensen geplaatst. Rond de verschijning van Christus zijn daar de bezetenen, prooien van de satan, daar zijn de onreine geesten, die de kracht van Gods Zoon wilde breken. Hetzij door een storm op het meer of een oorlog vanuit de tempel.

De hel viel aan! Golgotha is het strijdtoneel. Nu begripen we de betekenis van die drie uur. De diepe duisternis, God oneindig ver weg en de duivel op de hielen. "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Drie uur lang! Slechts drie uur! Geen eeuwige nacht. De drie uren liepen ten einde, het licht brak door, de hemel ging open. De duisternis heeft Hem niet overweldigd.

Nu is het nooit meer volslagen duister op aarde. Een mensenhart zou de blinden mogen opendoen, om het volle licht binnen te laten. Want Hij is Overwinnaar, de Zonne der gerechtigheid.

Ja, maar dat is soms nog zover weg. We zingen het

Lees verder op pagina 9

Een groot beest

Een beest is iets anders dan een dier. Beide woorden roepen andere associaties op. Je hebt een lievelingsdier en geen lievelingsbeest. Bij een beest denk je niet aan een jong hondje of aapje, maar aan een wild monster. In de Bijbel zie je dat onderscheid soms ook. Een dier is een onschuldig wezen, maar een beest is gevaarlijk en wordt gelinkt aan de duivel. Denk aan het beest in Openbaring 13. Maar het wordt ook gezegd van mensen. Asaf noemde zich zo. En Jona was het ook. En jij?

Jona gaat bidden. Je zou denken dat het dan de goede kant op gaat. Dat hij zijn verzet staakt en zich verootmoedigt voor God. Maar niets is minder waar. In zijn gebed buigt hij niet onder God, maar komt hij in opstand tegen God. Jona verwijt het de Heere dat Hij goed is voor slechte mensen. Jona zegt: Zie je nou wel? Ik was er al bang voor dat het zo zou gaan. En dat is nu juist de reden geweest dat ik gevlucht ben. *'Want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad.'*

Dat God genadig is, wist hij vanuit de geschiedenis van het volk Israël. Want dat volk was in zichzelf ook niet beter dan de Nineviëten. Israëls volksgeschiedenis bewijst dat de Heere een genadig en barmhartig God is. Abraham werd immers als heiden geroepen uit Ur der Chaldeeën. Was God dat volk niet genadig toen Hij hen uit Egypte leidde? En was Hij niet eindeloos geduldig tijdens de woestijnreis toen ze vaak zo opstandig waren? En in de Richterentijd?

En Jona wist ook heel persoonlijk dat de Heere genadig en barmhartig is. Want hij is tot bekering gekomen en verzoend geworden met God. Alleen uit genade. Hij werd uit genade geroepen tot profeet. En vooral de geschiedenis van Jona in de vis bewijst dat God barmhartig is geweest over hem. Ja, de Heere was Jona zeer genadig geweest. Maar in plaats dat Jona de Heere nu gaat aanbidden vanwege deze onverdiende gunsten, gaat hij Hem er mee aanklagen. Vreselijk! Want stel

dat de Heere nu eens niet zo was geweest? Dat Hij niet lankmoedig was geweest? Wat zou er dan van Jona terecht zijn gekomen? Dan zou hij omgekomen zijn!

Heb jij dat ook al geleerd? Kun jij dat Jona nazeggen? 'Ik weet dat U een barmhartig God bent. Want anders was ik er niet meer geweest.' Is het jouw beleving, dat God goed is voor een slecht mens? Dan hoor je God niet aan te klagen, maar Hem te aanbidden en Hem groot te maken. *Komt, maakt God met mij groot; Verbreidt, verhoogt, met hart en stem Den nooit volprezen naam van Hem, Die ons behoedt in nood.*

Maar Jona doet dus het tegenovergestelde. En de Heere heeft dit in de Bijbel laten beschrijven, opdat wij zouden weten wat er in een mens huist. Ook in een kind van God. Denk maar nooit te goed van een mens. Ook niet van jezelf. Want het moet je maar eens tegenzitten. Dat je vader of moeder sterft. Of dat je gehandicapt wordt. Dat alles je bij de handen afgebroken wordt. Terwijl het anderen voor de wind gaat. Kunnen er dan geen verwijten in ons hart opkomen? Dat je boos wordt op God? Want hoe kan de Heere het toelaten, al die ellende op deze wereld? Dan wordt het een wonder als je nog goede gedachten van God mag overhouden.

En dan begin je het te leren wat het inhoudt om een mens te zijn; gevallen Adamskind. Weet je wat je dan overhoudt? Wat je bij Asaf tegenkomt. *Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd, toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U.* En Asaf zei dat achteraf, toen hij weer bij zijn zinnen was gekomen. Toen hij mocht zien dat God een heilig en rechtvaardig God is, die geen verkeerde dingen doet. Toen hij zag wat een wonder het was dat de Heere hem niet had weggestormd. Toen hij in Gods heilgdom ging en zag dat er -voor zo'n monster als hij- nog genade is.

Heb jij dat ook al gezien? Hoe het komt dat jij er nog bent? Dat is alleen omdat de Heere zo barmhartig is. *Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben.*

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Jona 4:1

Dat verdroot Jona met groot verdriet...

Coronamoeheid

Nog enkele weken en het jaar *Anno Domini* 2021 ligt weer achter ons. Een jaar waarin opnieuw alles rond het Coronavirus het kerkelijke leven helaas behoorlijk beheerste. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er een zekere Coronamoeheid kan optreden. Toch kunnen we er niet omheen dat het virus en onze omgang daarmee ons nog altijd voor allerlei vragen plaatsen. In elk geval drie: Horen we nog Gods stem in de coronacrisis? Zijn we waakzaam tegen satans listen? Reageren we op een geestelijke wijze op alle overheidsmaatregelen?

Horen we Gods stem?

De brochure *"Als de Heere roept – luisteren naar Gods stem"*, waaraan zes predikanten uit evenzoveel kerkverbanden meewerkten, kreeg vorig jaar een goede ontvangst. Tienduizenden exemplaren werden verspreid en de brochure kreeg zelfs een Duitse editie en een evangelisatieflyer. Maar is het daarna niet wat stil geworden wat betreft de inhoud en het doel van de brochure: opdat we zouden luisteren naar Gods stem in de coronacrisis? De scribenten hadden behoefte aan een duidelijk spreken in en vanuit de kerken, juist nu de Heere zo krachtig spreekt: *"Juist daarom is het belangrijk te spreken over oordelen of gerichten."* Maar waar en wanneer is dat de laatste maanden -ook door mij- vanaf de kansel nog naar voren gebracht in diepe ernst en bewogenheid? Of maken we ons in deze crisis ten diepste alléén over exact dezelfde zaken druk als waarover de wereld steeds in rep en roer is? Wat is nu eigenlijk hét verschil tussen kerk en wereld als het gaat om hoe we aankijken tegen deze pandemie? Wat zou het een zegen zijn als deze periode ons mag brengen tot eenzelfde belijdenis als de dichter van psalm 119: *"Ik weet,*

HEERE! dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt." En wij het met mond én hart zingen waar psalm 94 ons op wijst: *"Zo wordt de roede zelfs gekust, en d'onderwerping geeft hem rust."*

Zijn we waakzaam?

"Een wereldwijde crisis is een uitgelezen kans voor de satan om verwarring en verwijdering te veroorzaken", zo staat in genoemde brochure. *"Dat moet ons waakzaam maken."* Maar zijn we inderdaad waakzaam om satan te beletten in de kerken verwarring en verwijdering te veroorzaken? En op welke wijze blijkt dat concreet? Wat is onze eigen bijdrage daaraan?

Mij trof enkele weken geleden een digitale hartenkreet van een moeder. Daarin verwoordde ze haar verdriet dat de saamhorigheidsbloem dood lijkt te zijn, omdat in haar ogen de discussie over alles rond het virus zo wordt gedomineerd door mensen met de grootste mond. Maar, zo schreef ze: *"er zijn ook gewoon mensen die het allemaal niet weten."* Daarbij deed ze een beroep om juist nu elkaar vast te houden: dat er nog liefde is in tijden van verdeeldheid en dat er warmte kan zijn in een kille polariserende tijd. En is het volharden in de gemeenschap ook niet datgene waar de Bijbel toe oproept? Want de liefde handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd en zij denkt geen kwaad, schrijft Paulus aan de Korinthiërs. De kanttekenaren van de Statenvertaling schrijven daarbij: *"De liefde zoekt niet de dingen die eigen voordeel aangaan, maar het welvaren van de naasten en van velen."* Hoe kan er dan toch sprake zijn van zoveel kerkelijke verwarring en verdeeldheid? Zijn we zelf wel echt waakzaam tegen satans listen?

Reageren we geestelijk?

Die verwarring en verdeeldheid is er helaas ook zeker waar het gaat om onze (kerkelijke) reactie op het overheidsbeleid. Het lijkt er soms op dat we liever aandacht geven aan Openbaring 13 dan aan Romeinen 13. Maar wat betekent het vandaag de dag concreet dat God ons beveelt om ons te onderwerpen aan de machten over ons gesteld, ook als we zelf andere opvattingen hebben over welke maatregelen er wel of niet nodig zijn en of het al dan niet terecht is wat de overheid beveelt of dringend adviseert?

Matthew Henry merkt in dit verband op dat hoewel de personen goddeloos kunnen zijn, toch hun rechtvaardige (regeer)macht geëerbiedigd en gehoorzaamd moeten worden. Het christendom is immers geen sekte van oproerlingen die tegen de openbare vrede en orde ingaat.

Het getuigt van ware zelfverloochening in het leven van Guido de Brès als hij in artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis schrijft over het ambt van de overheid: *"Voorts, een ieder, van wat kwaliteit, conditie of staat hij zij, is schuldig zich den overheden te onderwerpen, schattingen te betalen, hun eer en eerbied toe te dragen, en hun gehoorzaam te zijn in alle dingen die niet strijden tegen Gods Woord; voor hen biddende in hun gebeden, opdat hen de Heere sturen wille in al hun wegen."* Coronatijd: een tijd van méér verwarring, verdeeldheid en verzet? Of mag het door genade zijn: een tijd van méér gebed, geloof en geduld?

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-17

Christus' liefdevol handelen tegenover ellendige zondaren

Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Openbaring 3:20a

Dit wordt geschreven aan de gemeente te Laodicea, waar lauwheid en onverschilligheid was. Er was ook verbeelding en hoogmoed. Ze waren er blind voor dat zij alles misten. Christus roept hen op tot bekering. Hij klopt aan de deur, ook bij ons. Christus zegt 'zie', dat is: let op, verwonder u over Mijn grote geduld met en liefde tot zondaars. "Ik bied u nog leven en zaligheid aan, hoewel u niets dan eeuwige vervloeking en toorn verdiend hebt."

De Spreker

In onze tekst staat 'Ik'. Hij is de 'Amen'. In Hem zijn alle beloften ja en amen. Hij is ook 'de getrouwe en waarachtige Getuige.' Hij maakt de raad van God tot zaligheid bekend door Zijn Woord en door Zijn knechten. Hij spreekt alleen de waarheid. Als Hij aan de deur klopt wil Hij echt binnengelaten worden. Hij is ook 'het Begin der schepping Gods.' Hij is de Schepper van hemel en aarde. Geef Hem uw hart.

Staan aan de deur

Christus staat aan de deur van het hart. Christus klopt op de deur van ons gezichtsvermogen en ons gehoor. Dit ziet op het lezen van het Woord en het horen van de prediking. Het ziet ook op ons verstand, het oordeelsvermogen, de wil en het geweten: dit is de deur van de ziel. Christus staat aan de deur van het hart van de Laodicezen. Hij wil bij arme zondaren binnentrekken. Het staan van Jezus betekent dat Hij tot de ziel is genaderd die Hem niet zocht. De bruidskerk is vaak lauw en zorgeloos. Maar Christus maakt Zijn slapende bruid wakker. Het staan aan de deur betekent dat Christus buiten het hart is. Zo is ieder mens van nature zonder Christus. Ook na ontvangen genade kan Christus buiten staan. Het staan voor de deur houdt ook in dat de deur voor Jezus gesloten was. Van nature staat de deur wel open voor satan, zonde en wereld, maar Jezus moet buiten blijven. Er zitten veel sloten op de deur: onwetendheid, onkunde, blindheid, liefde tot de zonde en het ongeloof. Bij Laodicea waren er twee sloten: lauwheid en inbeelding. Welk slot zit er bij u nog op uw hart? Het ongeloof is het voornaamste slot. Maar ook lauwheid, traagheid en eigendunk zijn sloten. Het staan onderstreept het geduld en aanhouden van Jezus. Staan betekent ook dat Christus met Zijn hele hart klaarstaat om zondaren zalig te maken. Staan laat ook zien dat Christus het niet opgeeft.

Kloppen

Kloppen is de hartelijke, welmenende uitnodiging van Christus om binnengelaten te worden. Christus klopt door Zijn Woord, door wet en evangelie.

Tot zondaren wordt gezegd: 'Wendt u naar Mij toe en wordt behouden.' Christus klopt door Zijn zegeningen en weldaden om open gedaan te worden. Hij klopt wat harder door oordelen. De Heere klopt door rampen, ziekten, verdriet en tegenspoeden. Jezus klopt ook door voorbeelden: de bekering en het godvruchtige leven van anderen. De zonden van goddelozen zijn waarschuwingen waardoor op het hart geklopt wordt. Christus klopt ook door overtuigingen in het geweten: als u zich niet bekeert, zult u vergaan. Tenslotte klopt Jezus ook door Zijn Geest, dan heeft het kloppen de gewenste uitwerking. Zonder het werk van de Geest helpt al het andere niet, want dan is het alsof men aan de deur van een dove klopt. "Maar als het werk van de Geest erbij komt, doet de zondaar de deur van zijn hart open, en laat hij de liefderijke Heiland binnen." Verwonder u erover dat Christus verlangt bij u als zondaar binnengelaten te worden.

Onbekeerden

De kerk in Nederland is lauw en onverschillig. Er is ook hoogmoed vanwege veel kennis. Als dit door Gods Geest niet verandert zal Gods toorn komen. De Heere klopt nog op de deur van de kerken door getrouwe dienstknechten, maar ook door zegeningen en bedreigingen. Hoe is het persoonlijk? De Heere heeft geklopt door Wet en Evangelie, door ziekten, door uw geweten en door plotselinge sterfgevallen. Het is dwaas en zondig Hem buiten te laten staan. Gods Geest zal niet in eeuwigheid met u zal twisten. Wie weet hoe spoedig de dood komt. Dan is het voor eeuwig verloren. Dan is de genadetijd voorbij. Waarom zou u Jezus langer laten wachten? Jezus meent het echt met Zijn kloppen. Hij wil in uw hart zijn.

Gods kinderen

Er waren veel sloten en grendels voor uw deur. Christus bleef kloppen. Hij overwon en kwam binnen. Christus klopt nog steeds door Zijn Woord om op te wekken, te bemoedigen en te besturen opdat Hij meer plaats in uw hart zou krijgen. Als u in slaap viel klopte Christus aan om u wakker te maken. Christus is altijd de Eerste, ook in het terugkomen. U zou er genoeg in moeten hebben en u vereerd moeten voelen dat Christus bij u blijft kloppen. Christus waakt bij de deur van uw hart. Dat moet vertrouwen wekken. Luister aandachtig naar het kloppen van Jezus. Tenslotte: Christus klopt op de deur van ieders hart om binnengelaten te worden.

Ds. A. van Heteren

Isaac Ambrosius, De eerste, middelste en laatste dingen

Inleiding

Isaac Ambrosius is het meest bekend door zijn boek 'Het zien op Jezus.' Dit boek bevat veel onderwijs. Maar ook het boek dat nu opnieuw verschenen is in hedendaags Nederlands, 'De eerste, middelste en laatste dingen' bevat veel geestelijke lessen. Daarom willen we er in ons blad ruime aandacht aan geven. Isaac Ambrosius leefde van 1604-1664. Hij was predikant in de Church of England. In 1662 werd hij met vele anderen uit zijn ambt gezet. In 1664 ontsliep hij.

De eerste dingen

Het eerste deel gaat over de wedergeboorte. Ambrosius onderscheidt hierin acht stappen: Eerste stap: een gezicht van de zonde. Tweede stap: gevoel van ellende. Derde stap: droefheid over de zonde. Vierde stap: zoeken naar troost. Vijfde stap: een gezicht van Christus. Zesde stap: verlangen naar Christus. Zevende stap: rusten op Christus. Achtste stap: gehoorzaamheid aan Christus. Ambrosius schrijft dat het kennen van de zonde voorafgaat aan het kennen van Christus. Hij beschouwt het hongeren en dorsten naar Christus als geestelijk leven, maar de wedergeboorte is pas 'voltooid' als Christus gestalte in de zondaar heeft gekregen. Ambrosius citeert Robert Bolton die stelt dat een mens zoveel vernedering moet kennen, dat het hem tot de Zaligmaker brengt.

De middelste dingen

Onder de middelste dingen zijn de voorrechten en de plichten van de ware christen. Dit zijn: 1. Rechtvaardiging 2. Verzoening 3. Aanneming 4. Heiliging 5. Verheerlijking. De plichten van een wedergeborene zijn: waakzaamheid, zelfbeproeving en zelfverloochening. Ambrosius schrijft ook over de bevindingen, kenmerken, de meditatie, het geloofsleven en het zien op Jezus. Hij geeft ook aandacht aan de huisgodsdienst, het horen van het Woord en het ontvangen van de sacramenten. Hij gaat ook niet voorbij aan het persoonlijke gebedsleven en het lezen van de Bijbel.

De laatste dingen

Ambrosius schrijft over de korthed en onbestendigheid van het leven, naar aanleiding van Genesis 47:9 'Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest.' Hij schrijft ook over de zekerheid van de dood, naar aanleiding van Lukas 12:20 'in Dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen.' Naar aanleiding van Mattheus 16:27 'Alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen', schrijft hij over het oordeel. Hij schrijft over de hel naar aanleiding van Mattheus 13:30 'Alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.' Naar aanleiding van Hebreëen 1:3 'Nadat

Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelfen teweeggebracht heeft' schrijft hij over het lijden van Christus tot reiniging van de zonden. Tenslotte schrijft hij over de hemelse heerlijkheid, naar aanleiding van Lukas 23:43 'Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.'

Wet en Evangelie

Ambrosius stelt dat de Wet dient tot ontdekking van de zonde en de schuld en tot verbreking van het hart. Het Evangelie maakt de weg tot het leven bekend in Christus. We citeren een gedeelte uit 'De eerste dingen'. "Zo was het met de stokbewaarder. Nadat hij zeer bevende geworden was en in ootmoedige vernedering ter aarde gevallen was, was hij zover dat hij begon te zeggen: 'Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (Hand. 16:30). Zo is het ook met de mens die nu gereed is om wedergeboren te worden. Als hij geen middel vindt om het woeden en de verschrikkingen van zijn schuldige geweten te stillen, komt hij uiteindelijk naar Gods dienaar met de vraag: 'Wat zal ik doen, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?' Ach, nu voel ik dat verwonde geweten, dat gebroken hart, die geestelijke blindheid, die gevangenschap en armoede waarover u mij zo vaak verteld hebt! Als er dan enig onderwijs, enige besturing of enige plicht is die mij ten goede kan dienen of mij van dit kwaad kan bevrijden, zo open nu de lippen die "de wetenschap zullen bewaren" (Mal. 2:7). Geef mij nu besturing in Gods vreze en ik zal die gewillig opvolgen met al mijn krachten."

Prediking

Wat Ambrosius schrijft over Wet en Evangelie heeft consequenties voor de prediking. "Nu (en niet eerder) heeft Gods dienaar een krachtige roeping en goede gelegenheid om de zielszaligende genoegzaamheid van Christus' dood en lijden uit te stallen en groot te maken. Als het bloed van Christus en de belofte der zaligheid werden aangeboden aan een niet-gewond geweten, wat zou dit anders zijn dan wanneer men de heilzaamste balsem over een gezond lichaamsdeel goot? Het is de enige, rechte en tijdloze methode om eerst door de Wet te verwonden en dan door het Evangelie te genezen, om eerst smart over de zonde te veroorzaken en dan een pleister van Christus' bloed aan te brengen. En daarom, wanneer het hart gebroken is, heeft de man Gods grond om het weer te verbinden. Dan mag hij Gods barmhartigheid grootmaken, dan mag hij de hemelse schoonheid van Christus' lijden en Persoon op het hoogst verheerlijken. Terwijl hij zo de rol van voedster vervult, met zijn hoge en heilige kundigheid om de verdrukten te vertroosten, wordt ten slotte Gods kind (op zijn geboorte voorbereid) een wedergeboren mens."

Ds. A. van Heteren

Lezen in de brief aan de Hebreeën (20)

“De uitnemendheid van Christus.” Dat is het hoofdthema van de brief aan de Hebreeën. We constateerden het eerder. De Zoon van God - Hij is hoger dan de engelen [Hebr. 1]. Hij is heerlijker dan Mozes [Hebr. 3]. Hij overtreft Aäron [Hebr. 5]. De prediking van de alles overtreffende bediening van Christus krijgt een hoogtepunt in Hebreeën 8. Deze Hogepriester is gezeten in de troon van de hemelse Majesteit [8: 1]. Zijn bediening is vooral daarom zo uitnemend omdat Hij Middelaar is van een beter verbond, bevestigd in betere beloften [8: 6]. De apostel trekt hier een vergelijking met het “eerste verbond” Als dat eerdere verbond onberispelijk was geweest, zou er geen tweede, geen “nieuw verbond” nodig geweest zijn, zo schrijft hij aan de Hebreeën [8: 7].

Om nu de heerlijkheid van deze nieuwe bedeling te verwoorden, grijpt de apostel terug op wat ooit de profeet Jeremia namens de Heere aan Israël heeft toegezegd. Het is te lezen in Jeremia 31: 31-34. Jeremia, hij was de profeet van de aanstaande ballingschap. Als oordeel van de Heere over het volk vanwege de voortdurende onbekeerlijkheid, uitkomend in gruwelijke afgoderij. Jeremia moest het aankondigen. Aangrijpende woorden klinken in het voorafgaande hoofdstuk 30: “Ziet, een onweder des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend onweder. Het zal blijven op het hoofd der goddelozen. De hitte van des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan, en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten Zijns harten. In het laatste der dagen zult gij daarop letten.” [Jer. 30: 23, 24].

Een donkere aanzegging van straf en oordeel. En toch - niet zonder een weg van uitkomst. Cruciaal is het woordje “totdat...” Dat oordeel door de Heere blijkt niet het laatste woord te zijn. Opmerkelijk, direct volgt nu de aankondiging van het nieuwe verbond. De Heere gaat een nieuw begin maken. Een wonder van Boven! Hij zal aan Zijn verbond blijven gedenken. In de toorn geeft Hij onverdiende ontferming. “Ik zal alle geslachten van Israël tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn!” [31: 1]. Welnu, op deze toezegging, geschreven diep in het Oude Testament, grijpt de schrijver van de Hebreeënbrief terug. Hij vult het slot van dit achtste hoofdstuk met een brede en letterlijke aanhaling uit dit oude profetenboek. In deze Nieuw-Testamentische brief wordt deze heilstoezegging verkondigd als een weldaad van het hogepriesterlijk werk van Christus.

Een nieuw verbond dus! Wat zal het kenmerkende van dat nieuwe verbond zijn? Het zal een ander verbond zijn dan dat Hij met de vaders gesloten had. Namelijk dat Hij met het volk van Israël en Juda sloot toen Hij hen had uitgeleid uit Egypte en Hij bij de Sinaï hun Zijn wet had gegeven. Dat verbond bracht niet waarvoor het bedoeld was. Dat lag niet aan de Heere. Maar de oorzaak daarvan lag bij het volk. Zij zijn in dat verbond niet gebleven. Ze hebben het verbond verbroken [8: 9].

Maar in het nieuwe verbond zal het anders zijn. Gods wet zal niet meer op stenen tafelen zijn geschreven. Maar de Heere zal er voor zorg dragen dat Zijn wet in hun binnenste zal zijn ingegrift, op de wanden van hun harten. “Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven” [8: 10]. Er zal gebeuren wat op andere plaatsen in de Bijbel wordt omschreven als de besnijdenis van het hart. Het zal Gods eigen werk zijn, door de Heilige Geest. Zo zal Hij hun tot een God zijn en zij zullen Hem tot een volk wezen.

Als de Heere Zich via het nieuwe verbond met de Zijnen verbindt en Zijn wetten in hun harten legt, dan zal het niet meer nodig zijn dat de één de ander er toe moet aansporen om de Heere te leren kennen. God Zelf zal er voor zorgen dat het gebeurt. “Zij allen zullen Mij kennen, van de kleine onder hen tot de grote onder hen” [8: 11]. Wat een heilrijke en veel omvattende belofte is dit. Hier valt te denken aan dat andere beloftewoord, dat we bij twee andere profeten vinden: “De aarde zal vol zijn van de kennis des Heeren gelijk de wateren de bodem der zee bedekken” [Jes. 11: 9; Hab. 2: 14]. Het behoort tot de glorie van het nieuwe verbond.

En nog is de reeks van de weldaden niet uitgeput. Er moet nog iets gebeuren, wil het heil dat de Heere schenkt volkomen zijn. Immers tussen de heilige God en de onheilige mens in staan zijn zonden. De ongerechtigheden zijn het die scheiding maken. Het oude verbond leek te suggereren dat de mens zelf zorgen moest voor het overbruggen van die kloof. Velen in Israël meenden dat ze daartoe in staat waren. Zij leefden dan ook in een waan van eigengerechtigheid. De geschiedenis van Israël heeft echter getoond dat dit een hoogmoedige misvatting is.

Met de belofte van het nieuwe verbond maakt de Heere het in één keer duidelijk: het wegdoen van de zonde is geheel Zijn werk. “Ik zal (hen in) hun ongerechtigheid genadig zijn, en hun zonden en overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken” [8: 12]. Het is pure genade bij de Heere vandaan. Eenzijdig en onverplicht door Hem geschonken. En onverdiend ontvangen door allen die de Middelaar van het nieuwe verbond nodig kregen. “In Christus is de breuk geheeld en de volle gemeenschap met de verzoende God verzekerd” [prof. L.H. van der Meiden]. “Welzalig dien het mag gebeuren...”

ds. J.M.J. Kieviet

Het zout der aarde (2)

We ronden de beantwoording naar de betekenis van de woorden uit Mattheus 5 vers 19 nog af met een opmerking van geestelijke aard. Als de Heere in mijn hart werkt, krijg ik deel aan het zout, het zout dat zuivert en reinigt. Ik doel op het werk van de Heilige Geest, Die Heere is en levend maakt. Maar waar de Geest inwoning heeft gemaakt gaat Hij nooit meer weg, tot in eeuwigheid niet. Hoewel Hij Zich hier op aarde soms terug trekt, als Gods kind door een slordige levenswandel de Geest bedroeft, of als hij in een zonde valt. Denk aan bijvoorbeeld David. Maar als Hij Zich terug trekt laat Hij een ledig gevoel in mijn hart achter. Ik ga missen wat ik heb geproefd, de omgang met de Heere, een gevoel van Gods gunst, het licht van Zijn Aangezicht.

Dat Zich terug trekken van de Geest wordt door het kind van God opgemerkt. Al kan hij het van nature lang in een dergelijke toestand uithouden. Maar dat de Geest Zich als het ware verbergt, wil dat niet zeggen dat Hij niet werkzaam is. Juist dat gevoel van leegte, het gevoel van ellendigheid, is een werk van de Heilige Geest. Hij baant een weg van wederkeer. Als een mens voor het eerst tot God komt is dat van de Geest, maar ook als hij opnieuw komt, ook dan is het een werk van de Geest. Hij Die uit de duisternis roept tot Zijn wonderbaar licht, blijft een Leidsman van Gods kind en die leiding komt dan daarin uit dat Hij een weg terug baant.

En die weg terug gaat nooit buiten de beleving en de belijdenis van schuld om. "Zij zullen komen met gewezen en met smekingen zal Ik hen voeren", Jer.31:9.

En die weg terug gaat nooit buiten de beleving en de belijdenis van schuld om. "Zij zullen komen met gewezen en met smekingen zal Ik hen voeren", Jer.31:9. Dat kan niet

anders. Want ook de Heilige Geest mint het recht en doet mij daarom het recht erkennen. Nee, een kind van God kan echter nooit het zout van Gods genade verliezen, want de roeping en het werk van de Heere is een onberouwelijk werk. Nooit zal Hij laten varen het werk Zijner handen. Maar in de beleving van deze zaken word ik wel als smakeloos zout voor de Heere. Waard om weggeworpen en vertreden te worden. En in die weg wordt het wonder zo groot, het wonder van Gods verkiezende zondaarsliefde en mag het wel eens zingen: Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

De vraagsteller ging ook in op de noodzaak dat Gods knechten het zout der aarde dienen te zijn. Dat vereist een grondig onderzoek door kerkenraden en het curatorium als zich een kandidaat aandient om voor dominee te gaan leren. Er is immers niets zo gevaarlijk dan blinde leidslieden op de kansel staan. Voor iedereen die meent geroepen te zijn is

zelfonderzoek nodig, maar er zijn ook momenten op weg naar het ambt dat hij door anderen wordt onderzocht. Degenen die daar toe geroepen worden moeten de smaak van het zout persoonlijk kennen. Er gebeuren anders zeker ongelukken. Laat het daarom ons gebed zijn dat kerkenraden en ook ons curatorium verlegen zijn om de werking van en de verlichting door Gods Geest.

Het is absoluut waar dat de Kerk des Heeren is en dat Hij doorgaat tot aan het einde der wereld met Zijn werk. Het loopt Hem, zoals onze vriend schrijft, nooit uit de hand. Maar we kunnen ons wel zorgen maken, omdat we ook zien dat de grote tegenstander van de Heere ook door gaat met zijn verwoestend werk. Het is hem er alles aan gelegen om ons los te weken van het "alzo zegt de Heere". Het gevolg is chaos en spraakverwarring. Laten we alsjeblieft blijven bij het eenvoudige, duidelijke, onfeilbare en eeuwige Woord van God. Het ware geloof maakt ons in de rechte zin van het woord conservatief. We willen het Woord bewaren. We hebben het zout zeker vandaag zo nodig, het zout van de waarheid van zonde en genade, het zout van de waarachtige bekering door God tot God. Buiten dat zout worden preken laf, onsmakelijk, en zit er geen geur of smaak in. Een mens moet ontdekt

worden aan zichzelf. Het geeft soms zoveel moed als een prediker een arm zondaar tegen komt. Ook de Heere Jezus kwam

Buiten dat zout worden preken laf, onsmakelijk, en zit er geen geur of smaak in.

er maar zo weinig tegen. Wel gelovige en godsdienstige mensen. Mensen als de farizeers, die zichzelf als het zout zagen. Maar ze moesten van een Zaligmaker niets hebben. Nou ja, ik laat het hier maar weer bij. Tijd om tot onszelf in te keren.

Met een hartelijke groet van ds K. Hoefnagel

wel eens: de morgen ach wanneer? Is het bij u al licht van binnen in uw ziel? Of bent u bang dat het licht veel te veel ellende openbaart? U vreest dat zoeklicht, dat dan uw vijandschap toont? Het is zeker wel een zoeklicht. Het haalt heel wat boven.

Maar het is ook meer. Het is ook troostend en verwarmend. Het is als de zon. Gaat de Zon op, dan herademen we. Dat licht is Christus. Dat licht wil ook u omgeven en beheersen. Zoals het licht bij de schepping heerlijk en zuiver was. Zo kan het worden in uw ziel. Dan moeten de machten der duisternis vluchten, dan zal de satan u loslaten, dan zal de duisternis van de dood het leven niet kunnen wegnemen. Hoe zal het licht toch doorbreken in de wereld? In Israël, in Den Haag, in uw ziel?

Niet wij kunnen de schakelaar omdraaien. Dat kan God alleen. Maar Hij wil het doen. Door de verlichting met Zijn Geest. Door het schijnsel van het Woord, dat als een licht schijnt in een duistere plaats.

Hoe wordt het licht?

Jesaja heeft geprofeteerd: Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op.

Twee lijnen: word verlicht! Het is God's werk alleen. Zoals wij de zon niet kunnen doen opgaan. Dat kan de Heere alleen. Bid daarom! Ook het andere: maak u op! Zoek het, werk eraan, trek de gordijnen weg, ontsluit uw ziel! Maak u op! U kunt met al uw werken het licht niet doen op gaan. Dat is gebeurd. Dat opmaken is: smee de Heere om dat licht. Hij is het waarachtig licht, hetwelk verlicht een iegelijk mens. Zoek die Zaligmaker!

Ulieden daarentegen die Mijn naam vreest, zal de Zonne der gerechtigheid opgaan!

Wijlen Ds. P. Roos

BOEKBESPREKINGEN

DAGBOEKEN

Isaac Ambrosius, Het Licht der wereld, Bijbels dagboek, gebonden, € 19,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 5565. Samengesteld door J. Kranendonk- Gijssen uit het bekende en inhoudsvolle boek van Ambrosius 'Het zien op Jezus.'
J. Boeder, Zoek de Heere vroeg, Dagboek bij de Bijbel, paperback, € 15,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3219 6. De auteur heeft veel gebruik gemaakt van de kanttekeningen bij de Statenvertaling. Voor de leeftijd vanaf 22 jaar.

Ds. A.C. Uitslag, In de voetsporen van... Dagboek voor jongeren, paperback, € 17,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3326 4. Geschied voor jongeren vanaf 16 jaar. Twintig Bijbelse personen worden behandeld. Actuele thema's komen aan bod zoals: zelfacceptatie, verleiding, kleding, carrière, hebzucht, seksuele gerichtheid. Uit de inhoud van het dagboek blijkt dat de auteur de wereld van onze jongeren kent.

Ds. G.J. van Aalst, Troost, troost Mijn volk, 8 preken over het Bijbelboek Jesaja, gebonden, 124 blz., € 15,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 871 85 596.

De auteur is predikant van de Gereformeerde Gemeente in Klaaswaal. Het boek bevat preken uit het tweede deel van het Bijbelboek Jesaja (40-66), die wel genoemd wordt de evangelist van het Oude Testament.

Jonathan Edwards, Bidden om Zijn komst. Gebonden, 124 blz., € 11,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 6067.

De ondertitel luidt: Oproep tot het gebed om de uitstorting van de Geest in het laatste der dagen. Jonathan Edwards (1703-1758) zag uit naar een wereldwijde opwekking in de kerk. Hij geloofde dat zo de weg bereid zou worden tot de wederkomst van Christus. Toen zich in de jaren vóór 1744 een grote opleving voordeed in de kerken in Schotland en Engeland stemde dat Edwards hoopvol. Het bracht hem ertoe dit boekje te schrijven over Zacharia 8:20-22 met lessen voor de kerk in Amerika en elders.

Matthew Henry, Geloof ook in Mij, gebonden, 72 blz., € 10,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3129 5.

Dit geschrift van Matthew Henry (1662-1714) is nu voor het eerst vertaald in het Nederlands. De auteur onderstreept het belang van het geloof in Christus als de Zoon van God. Dat geloof is noodzakelijk voor de zaligheid van verloren zondaren. Het boekje besluit met de woorden van een martelaar die in de vlammen uitsprak: 'Niemand dan Christus, niemand dan Christus.'

Hugo Binning, GRONDSLAGEN van de christelijke religie, gebonden, 313 blz., € 29,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3122 6.

Hugo Binning (1627-1653) was predikant in Schotland en hoogleraar in de filosofie aan de universiteit van Glasgow. Na een kort ziekbed overleed hij op

26- jarige leeftijd. Dit standaardwerk van Binning is vroeger verschenen in het Nederlands met als titel 'Ettelijke gronden van de christelijke religie.' Het is nu opnieuw vertaald. Dit boek bevat een verklaring van de Westminster Catechismus, voor zover Binning daarmee gekomen is, dat wil zeggen tot vraag 21. We kunnen met dit boek ook in Nederland onze winst doen.

UITGAVEN VAN DE GBS LEERDAM:

Mieke van Steenis- van den Dikkenberg, De grootste schat, gebonden, 31 blz., € 5,50, om zelf te lezen vanaf 7 jaar, om voor te lezen vanaf 4 jaar, ISBN 978 94 92987 23 5.

Ditteke Klaassen- de Haan, John Bunyan, prentenboek, gebonden, 73 blz., € 14,95, ISBN 978 94 92987 25 9. Dit prentenboek ziet er keurig verzorgd uit.

Nederlandse geloofsbelijdenis: lange zinnen zijn in stukjes opgedeeld, bij verouderde woorden zijn synoniemen weergegeven en verwijsteksten zijn opgenomen, 169 blz., € 6,50, ISBN 978 94 92987 24 2. De Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Bijbel:

Lesbrief, € 2,-, 47 blz., geschikt voor onderwijs of catechisatie.

John Newton, Genade brengt me thuis, gebonden, 136 blz., € 14,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 336 0734 9.

Newton deed in 1763 in veertien brieven verslag van zijn leven tot dan toe. Newton vertelt hoe hij als slaaf op een bijna onbewoond eiland woonde, hoe hij werd bevrijd en hoe hij ten slotte door God uit de duisternis tot Zijn wonderbaarlijk licht geroepen werd. Zijn levensverhaal onderstreept de waarheid van de woorden uit 'Amazing Grace': 'Genade bracht me veilig hier. Genade brengt me thuis.'

P E R S BERICHT

JUBILEUMMAGAZINE KERKGEBOUW CGK DORDRECHT-CENTRUM

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het kerkgebouw van CGK Dordrecht-Centrum is er een Jubileummagazine uitgegeven met een lezenswaardige inhoud.

Er is informatie over de kerkbouw een verhaal (voor de jeugd).

Ouderen, jongeren, (voormalige) predikanten en deskundigen komen erin aan het woord.

We kunnen ons voorstellen dat diverse oud-leden en anderen een exemplaar van dit prachtige fullcolour

**HET UITGEVEN
VAN PURITEINSE WERKEN IN
DUITSLAND: EEN ERESCHULD
VOOR NEDERLAND**

Schenk eens een goed boek tijdens uw vakantie in een Duitstalig land.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of een presentatie.

Voor giften aan de
St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht:
NL35 ABNA 0548 9879 20

IRS
www.irs.nu

**"Wie leidt haar tot
ware
vrede
in Jezus Christus?"**

Stichting In de Rechte Straat helpt gemeenten en individuele christenen in Europa om de rijkdom van de Reformatie te delen met de rooms-katholieke medemens.

Bid en leef mee om het Evangelie te kunnen blijven delen:
NL57RABO 0387 00 5749
www.irs.nu/betrokkenheid

deel de vreugde van het Evangelie

magazine van zestig pagina's willen hebben. Het is gedrukt op schitterend papier, dikker en fraaier dan van een willekeurig tijdschrift. Het is echt een bewaar-exemplaar!

Het magazine is de geringe prijs van 5 euro meer dan waard. Op de website <https://www.cgkdordrecht-c.nl> vindt u het bestelformulier.

VAN STAVEREN

begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

*Unieke begeleiding
bij autisme*

Op zoek naar levensbegeleiding voor uzelf of uw kind?

Welcure biedt (woon-)begeleiding bij
autisme voor jong en oud.

Kijk voor meer informatie op
welcure.nl

Wij zoeken nieuwe collega's!
Bezoek onze website voor alle vacatures.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. don-
derdag 13 januari 2022. Kopij graag binnen don-
derdag 30 december 2021.

Amtsdragersconferentie

Zaterdag 5 februari 2022 zal er 's morgens, als de
omstandigheden dat toelaten, een amtsdragers-
conferentie worden gehouden. Ds. R. Kok zal een
inleiding houden over: "Delen en/of helen-
kiezen in de huidige kerkelijke situatie." Noteert u deze
datum alvast. Het is heel belangrijk dat we met
elkaar nadenken over de zeer verontrustende ont-
wikkelingen in onze kerken. De plaats van samen-
komst zal nader worden bekendgemaakt.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een lees-
beperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Biblio-
theek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-
565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556
mail: bewarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Geef ons
de Bijbel!

Studiebijbel
€ 60,-

Bijbel
€ 40,-

NT, Ps, Spr
€ 9,-

Kinderbijbel
€ 3,-

NL65 RABO 0301 9573 63
o.v.v. 'Najaarsactie'

Doneer nu

'In Cuba is het heel moeilijk
om aan een Bijbel te komen.'

www.sez.st/najaarsactie

Esther (4) is wees,
geen familielid kan
voor haar zorgen...

...ze woont nu bij een zus van
haar oma, maar zij is te zwak
om goed voor Esther te zorgen.

Stichting Stéphanos helpt
kinderen als Esther met onderdak,
voedsel, kleding, medische zorg
en (Bijbels) onderwijs. Ze horen
over de Heere Jezus en krijgen
een toekomst! **Helpt u mee?**

Sponsor een kind als Esther
vanaf € 20,- per maand!

Of doneer 4 kinderbijbels voor € 20,-

ANBI

Scan de QR code, ga naar
www.stephanos.nl/ikhelp of
maak uw bijdrage over op
NL74 RABO 0335 3074 50
t.n.v. Stéphanos.

Stéphanos
www.stephanos.nl

SPECIAAL AANBEVOLEN

De Wedergeboorte

Zes Bijbellezingen

Prof. dr. A. Baars

16,⁹⁵
E-book
12,⁴⁹

Rondom het woord 'wedergeboorte' als het begin van
het geestelijke leven bestaan veel praktisch-geestelijke
vragen, zoals: 'Wat is wedergeboorte?' 'Hoe weet ik dat
ik wedergeboren ben?' In dit boek wordt op verschillende
van deze vragen ingegaan.

Ga naar uw **boekhandel**, bestel
op debanier.nl of bel 055-5390650

de banier
UITGEVERIJ

Praktijk
den Uijl

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars